

Valtuustoaloite 31.3.2025: Perusopetuksen ja lukion virantäyttöprosessin kehittäminen

SL 17.09.2025 § 125

Valmistelija	Kasvatus- ja opetuspäällikkö Tero Tuononen, tero.tuononen@savonlinna.fi, p. 044 417 4303
Selostus	Valtuutettu Sanna Metsälä on tehnyt 31.3.2025 24 valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen Perusopetuksen ja lukion virantäyttöprosessin kehittämisestä. Aloite oheismateriaalina. Vakituisia opettajan virkoja avataan tarkan harkinnan mukaan tilanteessa, jossa kaupungin oppilas- ja opiskelijamäärät ovat voimakkaasti laskevia. Tällä varmistetaan se, ettei kaupunki joudu tilanteeseen, jossa se ei voi tarjota opetusvelvollisuuden mukaisia tunteja opettajaviranhaltijoille. Opettajanvirkoja on viime vuosina korvattu päätoimisen tuntiopettajan tehtävillä. Näissä tehtävissä opetusvelvollisuus on vähintään 16h/vko. Opetuksen järjestäjän näkökulmasta opetusvelvollisuustuntien osoittaminen päätoimisille tuntiopettajille on helpompaa kuin opettajaviranhaltijoille, joiden opetusvelvollisuus on huomattavasti korkeampi kuin 16h/vko. Lukiossa vastaava opiskelijamäärän väheneminen tarkoittaa samaa asiaa, mutta ikäluokkien pieneneminen näkyy perusopetukseen verraten myöhemmin 2030-luvulla. Koska opettajan virka takaa viranhaltijalle täydet opetustunnit ja näin ollen täyden virkasuhteen mukaisen palkan, on se työntekijä- sekä rekrytointinäkökulmasta päätoimista tuntiopettajuutta houkuttelevampi. Mikäli päätoimisia tuntiopettajuuksia muutetaan opettajan viroiksi, tulee muutoksessa huomioida ja hyväksyä se, että tulevaisuudessa opetuksen järjestäjä ei pysty osoittamaan opetustuntivelvollisuuden mukaista tuntimäärää viranhaltijaopettajille. Tällöin joudutaan viranhaltijaopettajien määrää vähentämään irtisanomisilla. Tämä johtaisi merkittävästi lisääntyneeseen riskiin mahdollisista yt-prosesseista, jotka heikentäisivät voimakkaasti työnantajakuva ja mahdollisuuksia kelpoisten opettajien rekrytointeihin niissä tilanteissa, joissa se olisi välttämätöntä.
Toimivalta	Hallintosääntö 14 luku 85 §
Esittelijä	Sivistystoimenjohtaja Ripatti Mikko
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle selostusosan mukaisen selvityksen valtuutettu Sanna Metsälän valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.
Käsittely	Kasvatus- ja opetuspäällikkö selosti asiaa sivistyslautakunnalle. Varajäsen Heikki Härkönen teki Heli Kinnusen, Tommi Tikan, Eija Silvennoisen, Timo Lajusen, Timo Pulkisen, Teija Pesosen, Toni Korholan, Sami Piisilän, Päivi Tavin ja Jaakko Rinteen kannattaman esittelijän päätösehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen: <i>Asia laitetaan uudelleenvalmisteluun saatteena kokouksessa käyty keskustelu. Lisätäsmennystä tarvitaan ainakin taloudellisesta</i>

vaikutuksesta. Lisäksi lapsimäärän vaikutukset tulee huomioida valmistelussa.

Puheenjohtajan tiedusteltua asiaa sivistyslautakunnalta, todettiin että tehty muutosehdotus sai yksimielisen kannatuksen.

Päätös Sivistyslautakunta hyväksyi yksimielisesti Heikki Härkösen tekemän muutosehdotuksen.

Tiedoksi Sanna Metsälä

Toimenpiteet Sivistysvirasto/kasvatus- ja opetuspäällikkö

Sivistystoimenjohtaja jätti päätöksestä eriävän mielipiteen pöytäkirjaan kirjattavaksi.

Vanhusneuvoston edustaja Anna-Maija Asikainen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 19.09.

SL 12.11.2025 § 162

390/01.01.00.00/2025

Valmistelija Kasvatus- ja opetuspäällikkö Tero Tuononen,
tero.tuononen@savonlinna.fi, p. 044 417 4303

Selostus Valtuutettu Sanna Metsälä on tehnyt 31.3.2025 24 valtuutetun allekirjoittaman valtuustoaloitteen Perusopetuksen ja lukion virantäyttöprosessin kehittämisestä. Aloite oheismateriaalina.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Savonlinnan kaupungissa luovutaan päätoimisten tuntiopettajien palkkaamisesta ja siirrytään palkkaamaan opettajat virkasuhteisina. Vakituksia opettajan virkoja on avattu tarkan harkinnan mukaan tilanteessa, jossa kaupungin oppilas- ja opiskelijamäärät ovat olleet voimakkaasti laskevia. Viime vuosina opettajanvirkoja on korvattu päätoimisen tuntiopettajan tehtävillä. Näissä tehtävissä opetusvelvollisuus on vähintään 16h/vko.

Perusopetuksen luokka-asteilla 1-6 opetus tapahtuu pääsääntöisesti luokanopettajan toteuttamana ja yläluokilla aineenopettajien toteuttamana. Opettajien kunnallinen virka- ja työehtosopimus, OVTES, määrittää luokan- ja aineenopettajan opetusvelvollisuuden, eli täyteen palkkaan sisältyvän viikoittaisten opetustuntien määrän. Luokanopettajan opetusvelvollisuus on 24 tuntia, mikä monella alakoulun luokka-asteella ylittää oppilaiden tuntijaon vähimmäistuntien määrän. Näin ollen luokanopettajalle on järkevää antaa enemmän opetustyötä kuin laki vähintään oppilaiden kannalta vaatii. Perusopetuksen vuosiluokkien 7–9 aineenopettajien opetusvelvollisuus vaihtelee oppiaineittain.

Aineen- tai luokanopettajan virkaan valittu saa täyden palkan, vaikka hänen opetusvelvollisuuttaan vastaava viikoittainen tuntimääränsä ei tulisi täyteen. Tällainen ei ole kustannustehokasta eikä yleinen toimintatapa. Ryhmäkokoja säätämällä, tai järjestämällä opettajalle hänen opetusvelvollisuutensa täyttävän tai jopa ylittävän määrän oppitunteja toisesta opetusryhmästä, koulusta tai muusta oppiaineesta, voidaan opetusta järjestää resurssiviisaasti ja samalla saadaan mahdollisesti useamman koulun oppiainekohtaiset tarpeet katettua yhden aineeseensa perehtyneen opettajan työpanoksella. Mahdolliset opetusvelvollisuuden

ylittävät opetettavat tunnit korvataan opettajalle tuntimäärään perustuvalla ylituntipalkkiolla (OVTES 2025, Osio A, 26 §).

Toinen tapa säädellä työvoiman ja tuntimäärän suhdetta on palkata opettajia päätoimisina tuntiopettajina, jolloin perusopetuksessa opettajalle lähtökohtaisesti taataan 16 vuosiviikkotuntia määrän joustaessa tarpeen mukaan ylöspäin. Tällöin opettaja saa työstään osapalkan suhteessa tehtävän opetusvelvollisuuteen, esimerkiksi luokanopetuksesta päätoimiselle tuntiopettajalle 16 opetustunnilla palkasta maksetaan 16/24-osaa. (OVTES 2025, Osio A, 51–52 §). Päätoimisten tuntiopettajien käyttö tuo työnantajapuolelle työn järjestämiseen joustavuutta, mutta toisaalta mahdollisesti vajaaksi jäävä palkka ja työaika eivät välttämättä houkuttele osaavaa työvoimaa.

Mikäli päätoimisia tuntiopettajuuksia muutetaan opettajan viroiksi, tulee muutoksessa huomioida ja hyväksyä se, että tulevaisuudessa opetusryhmien määrän vähentyessä opetuksen järjestäjä ei pysty osoittamaan opetustuntivelvollisuuden mukaista tuntimäärää viranhaltijaopettajille. Tällöin opetuksen järjestäjä joutuu maksamaan joka tapauksessa viranhaltijaopettajalle hänen opetusvelvollisuuttaan vastaavan tuntimäärän mukaisen palkan täysimääräisenä. Toinen vaihtoehto on vähentää viranhaltijaopettajien määrää irtisanomisilla siten, että viranhaltijaopettajien määrä vastaa paremmin opetusryhmien määrää. Tämä johtaa yt-menettelyyn, jossa irtisanomiset kohdistuvat ensimmäisenä viimeksi virkasuhteeseen otettuihin viranhaltijoihin. Järjestely on työnantajapuolen näkökulmasta jäykkä ja irtisanomiseen liittyvä riski tuo epävarmuuden, joka ei houkuttele osaavaa työvoimaa. Toteutuessaan yt-menettely on äärimmäisen vakava työnantajakuva kannalta sekä saattaisi hankaloittaa olennaisesti koko kaupungin tasolla avointen virkojen ja työsuhteiden täyttöä.

Päätoimisen tuntiopettajan tehtävä täysillä opetusvelvollisuuden mukaisilla opetustunneilla on ansiotasoltaan vastaava kuin viranhaltijaopettajan tehtävä. Työnantajan näkökulmasta tilanne, jossa päätoimiselle luokanopettajana toimivalle tuntiopettajalle maksettaisiin viranhaltijan opetusvelvollisuuden mukainen täysimääräinen palkkaus ilman, että hänelle voidaan osoittaa tuntijaon mukaista opetusta, aiheuttaisi enimmillään n. 17 500 euron (= 1/3 luokanopettajan palkasta) lisäkustannuksen työnantajalle vuodessa.

Toimivalta	Hallintosääntö 14 luku 85 §
Esittelijä	Sivistystoimenjohtaja Ripatti Mikko
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle selostusosan mukaisen selvityksen valtuutettu Sanna Metsälän valtuustoaloitteeseen ja toteaa asian loppuun käsitellyksi.
Käsittely	Kasvatus- ja opetuspäällikkö Tero Tuononen selosti asiaa lautakunnalle.
Päätös	Sivistyslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksi	Sanna Metsälä Kaupunginhallitus
Toimenpiteet	Kaupunginhallitus/kaupunginvaltuusto